БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БӨА-2023/69/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Х.Манаргүл Утас: 95429524 Цахим хаяг: manargulx@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 4
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 17
4.1 Ерөнхий зүйл 17
4.2 Материаллаг байдал 17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 19
5.1 Төлбөрийн акт 19
Цалингийн урьдчилгааг суутгаж аваагүй, санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаж харуулаагүй зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон. .... **Error! Bookmark not defined.**
5.2 Албан шаардлага 19
5.3 Зөвлөмж 19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2023.02.24 № 240
танай __________ -ны № __________ -т

НОГООННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Т.ЕРТАЙ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны төсөв өмнөх оноос 85.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

1

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**43,517,717.30**	**61,136,297.50**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	-
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	43,517,717.30	61,136,297.50
354	**Хангамжийн материал**	23,417,717.30	41,036,297.50
35410	Бичиг хэргийн материал		-
35420	Аж ахуйн материал	4,973,173.00	23,979,173.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл		
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,779,784.30	392,364.50
35450	Барилгын засварын материал		-
35460	Хүнсний материал		
35470	Бусад хангамжийн материал	16,664,760.00	16,664,760.00
35500	Биологийн хөрөнгө	-	
35600	Мал амьтад	20,100,000.00	20,100,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**4,354,351,788.50**	**4,116,885,932.26**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	4,354,351,788.50	4,116,885,932.26
391	Газар		
392	**Биет хөрөнгө**	4,349,099,788.50	4,111,633,932.26
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	762,436,870.00	762,436,870.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(79,540,816.32)	(112,339,911.72)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	357,203,962.80	357,203,962.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(182,915,395.40)	(236,374,966.64)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	121,857,451.00	124,097,451.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(85,577,017.16)	(94,896,908.60)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	66,149,236.00	73,549,236.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(42,906,302.86)	(48,359,169.46)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	4,530,336,754.10	4,676,488,996.10
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,099,578,553.66)	(1,391,805,227.22)
39217	Ном	1,633,600.00	1,633,600.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	5,252,000.00	5,252,000.00
39301	Програм хангамж	2,513,400.00	2,513,400.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,513,400.00)	(2,513,400.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	5,252,000.00	5,252,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**4,397,869,505.80**	**4,178,022,229.76**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**-**	**18,088,046.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	18,088,046.00
413	**Өглөг**	-	18,088,046.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг		18,088,046.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**4,397,869,505.80**	**4,159,934,183.76**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	4,397,869,505.80	4,159,934,183.76
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	832,907,694.44	832,907,694.44

51101	Өмч: - төрийн	832,907,694.44	832,907,694.44
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	2,679,974,501.22	2,442,039,179.18
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,679,974,501.22	2,679,974,501.22
51220	Тайлант үеийн үр дүн		(237,935,322.04)
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс		
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	884,987,310.14	884,987,310.14
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**4,397,869,505.80**	**4,178,022,229.76**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**737,605,753.80**	**721,399,442.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**3,130,240.00**	**60,390,600.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	3,130,240.00	18,856,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	620,000.00	18,856,000.00
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	620,000.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	18,856,000.00
120009	Бусад орлого	2,510,240.00	-
123	**Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг**	-	41,534,600.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого		
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого		41,534,600.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**734,475,513.80**	**661,008,842.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	270,379,515.80	155,792,242.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	270,379,515.80	155,792,242.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	4,265,498.00	4,390,600.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,265,498.00	1,147,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		3,243,600.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	459,830,500.00	500,826,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	459,830,500.00	500,826,000.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**663,297,008.96**	**959,334,764.04**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**663,297,008.96**	**959,334,764.04**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	663,297,008.96	894,769,564.04
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	308,306,600.00	355,633,128.00
210101	Үндсэн цалин	230,867,933.00	237,592,404.00
210102	Нэмэгдэл	48,894,069.00	58,337,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,723,600.00	-
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,820,998.00	59,702,924.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/		

2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	36,532,200.00	46,651,718.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,707,600.00	33,702,518.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,706,200.00	3,237,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,164,900.00	2,589,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	541,200.00	647,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,412,300.00	6,474,600.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	7,502,800.00	11,972,219.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,344,600.00	865,000.00
210302	Түлш, халаалт	6,158,200.00	11,107,219.80
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	45,472,600.00	28,953,500.00
210401	Бичиг хэрэг	3,231,000.00	2,719,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,495,500.00	23,827,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		2,318,700.00
210404	Ном, хэвлэл	2,713,000.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	33,100.00	88,000.00
2105	**Нормативт зардал**	457,000.00	457,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	457,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,698,300.00	527,900.00
210604	Урсгал засвар	4,698,300.00	527,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,852,300.00	5,866,100.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	3,852,300.00	5,866,100.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,323,800.00	8,938,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	150,400.00	7,796,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	302,200.00	362,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,900.00	184,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398,700.00	307,200.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	37,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	85,000.00	85,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	255,151,408.96	435,769,598.24
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,557,893.00	42,236,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	458,300.00	274,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	202,135,215.96	393,258,098.24
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	-	64,565,200.00
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	41,534,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		41,534,600.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	23,030,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		23,030,600.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**74,308,744.84**	**(237,935,322.04)**

4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**74,308,744.84**	**(237,935,322.04)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**466,606,238.00**	**546,751,200.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,510,240.00**	**41,534,600.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	2,510,240.00	-
120009	Бусад орлого	2,510,240.00	
123	**Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг**	-	41,534,600.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого		
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого		41,534,600.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**464,095,998.00**	**505,216,600.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	4,265,498.00	4,390,600.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,265,498.00	1,147,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		3,243,600.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	459,830,500.00	500,826,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	459,830,500.00	500,826,000.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**458,492,938.00**	**546,751,200.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**458,492,938.00**	**546,751,200.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**458,492,938.00**	**482,186,000.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	307,306,000.00	343,730,400.00
210101	Үндсэн цалин	229,867,333.00	227,403,800.00
210102	Нэмэгдэл	48,894,069.00	58,337,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,723,600.00	-
210104	Урамшуулал		-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,820,998.00	57,988,800.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	36,532,800.00	40,466,400.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,708,200.00	27,517,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,706,200.00	3,237,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,164,900.00	2,589,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	541,200.00	647,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,412,300.00	6,474,600.00

210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	8,286,600.00	10,585,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,344,600.00	865,000.00
210302	Түлш, халаалт	6,942,000.00	9,720,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	21,995,300.00	22,784,500.00
210401	Бичиг хэрэг	2,969,300.00	1,797,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,225,000.00	18,580,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,713,000.00	2,318,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.00	88,000.00
2105	**Нормативт зардал**	457,000.00	457,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	457,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,243,400.00	1,543,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл		
210604	Урсгал засвар	1,243,400.00	1,543,400.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,852,300.00	5,866,100.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	3,852,300.00	5,866,100.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,323,800.00	9,962,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	150,400.00	8,729,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	302,200.00	362,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,900.00	184,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398,700.00	398,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	37,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	85,000.00	85,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	77,495,738.00	46,790,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	76,775,738.00	46,390,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	720,000.00	400,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**-**	**64,565,200.00**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	41,534,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		41,534,600.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	23,030,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		23,030,600.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**8,113,300.00**	
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**8,113,300.00**	**-**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**8,113,300.00**	**-**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	8,113,300.00	-

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,113,300.00	-
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(8,113,300.00)**	-
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	-				-
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
C07	Тайлант үеийн үр дүн					-
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
D01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	832,907,694.44	884,987,310.14	2,679,974,501.22		4,397,869,505.80
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**832,907,694.44**	**884,987,310.14**	**2,679,974,501.22**	**-**	4,397,869,505.80
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-		-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(237,935,322.04)		(237,935,322.04)
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**832,907,694.44**	**884,987,310.14**	**2,442,039,179.18**	**-**	4,159,934,183.76

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	542,360,600.00	542,360,600.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	542,360,600.00	542,360,600.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	477,795,400.00	477,795,400.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	343,730,400.00	343,730,400.00
210101	Үндсэн цалин	227,403,800.00	227,403,800.00
210102	Нэмэгдэл	58,337,800.00	58,337,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	57,988,800.00	57,988,800.00
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	40,466,400.00	40,466,400.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,517,200.00	27,517,200.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,237,300.00	3,237,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,589,900.00	2,589,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	647,400.00	647,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,474,600.00	6,474,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,585,000.00	10,585,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	865,000.00	865,000.00
210302	Түлш, халаалт	9,720,000.00	9,720,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус		
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,784,500.00	22,784,500.00
210401	Бичиг хэрэг	1,797,000.00	1,797,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,580,800.00	18,580,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,318,700.00	2,318,700.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,000.00	88,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	Нормативт зардал	457,000.00	457,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457,000.00	457,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,543,400.00	1,543,400.00
210604	Урсгал засвар	1,543,400.00	1,543,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,866,100.00	5,866,100.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	5,866,100.00	5,866,100.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,962,600.00	9,962,600.00

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,729,200.00	8,729,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	362,200.00	362,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	184,900.00	184,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398,700.00	398,700.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	37,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	85,000.00	85,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,400,000.00	42,400,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,000,000.00	42,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	400,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	64,565,200.00	64,565,200.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	41,534,600.00	41,534,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	41,534,600.00	41,534,600.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,030,600.00	23,030,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23,030,600.00	23,030,600.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	542,360,600.00	542,360,600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	485,796,700.00	542,360,600.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	444,262,100.00	500,826,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	41,534,600.00	41,534,600.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	56,563,900.00	-
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	56,563,900.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	12.00	12.00
610001	Төсвийн байгууллага	12.00	12.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	32.00	41.00
620001	Удирдах ажилтан	13.00	13.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12.00	12.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	2.00	2.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	14.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	29.00	29.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9.00	9.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	8.00	8.00
650010	Гэрээт ажилтан	6.00	6.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6.00	6.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**4,390,600.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**4,390,600.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	4,390,600.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	4,390,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,390,600.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	4,390,600.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	4,390,600.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,147,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,243,600.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газар нь харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратегийн төлөвлөгөө зохиох, зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлж дүгнэх, Засаг даргын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, ИТХ, Засаг дарга, доод шатны нутгийн захиргааны байгууллагыг шаардлагатай мэдээллээр хангах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын зорилго нь: Удирдлага болон нөөцийн үр ашгийг дээшлүүлж төрийн үйлчилгээний шуурхай байдал чанар хүртээмжийг сайжруулах

Дээрх зорилгынхоо хүрээнд дараах зорилтыг тавьж ажилласан байна.Үүнд:

- Төрийн албаны болон холбогдох хууль тогтоомжуудыг ажилдаа мөрдлөг болгож, авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд автахгүй байх
- Үйл ажиллагаандаа төрийн албаны стандартыг дагаж мөрдөн, дотоод ажлыг сайжруулах
- Ажлын цагийн ашиглалтыг сайжруулж, иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний ажлын хөнгөн шуурхай байдлыг хангах
- Байгууллагын санхүүгийн болон бусад үйл ажиллагаанд ил тод байдлыг хангаж ажиллах

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газар нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Засаг Захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль бусад холбоглох хууль тогтоомжуудыг мөрдөж ажилласан байна.

Тус байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2020 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/07 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж ажилласан байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 0.2 сая төгрөгөөр буюу 5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			-
Авлага			-
Урьдчилгаа			-

Бараа материал	43,517.7	61,136.3	17,618.6
Үндсэн хөрөнгө	4,354,351.8	4,116,885.9	(237,465.9)
Нийт хөрөнгө	**4,397,869.5**	**4,178,022.2**	**(219,847.3)**
Өр төлбөр	-	18,088.0	18,088.0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	4,397,869.5	4,159,934.2	(237,935.3)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**4,397,869.5**	**4,178,022.2**	**(219,847.3)**

Дээрх хүснэгтээс харахад өмнөх оноос бараа материалын данс 17.6 сая төгрөгөөр, өр төлбөрийн данс 18.1 сая төгрөгөөр өсөж, үндсэн хөрөнгийн данс 237.5 сая төгрөгөөр, Засгийн газрын хувь оролцоо данс 237.9 сая төгрөгөөр тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Тайлант оны эцэст мөнгөн хөрөнгө, авлагын данс үлдэгдэлгүй байна. Оны эхэнд бараа материалын данс 43.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан ба төсвийн хөрөнгөөр нийт 42.3 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч 18.8 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэгүй хүлээн авч, 43.6 сая төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулж 61.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 6003.2 сая төгрөг болж 237.5 сая төгрөгөөр буурсан нь аймаг, сумын ОНХСан бүгд 155.8 сая төгрөгийн гэрэлтүүлэг, гүний худаг, машин, тоног төхөөрөмжийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, тайлант онд 393.4 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна.

Өглөг дансны үлдэгдэл 2.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь татварын өглөг нэмэгдсэнтэй холбоотой. Тайлант онд 32 орон тоо батлагдаж гүйцэтгэлээр 41 орон тоотой ажиллаж, 9 орон тоог илүү ажиллуулсан ба оны эцэст 18.1 сая төгрөгийн өр төлбөртэй гарсан байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4159.9 сая төгрөг болж өмнөх оны үлдэгдлээс 237.9 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр 555.9 сая, нийт зарлагыг 555.9 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны анх батлагдсан төсөв 292.1 сая төгрөг ба тодотгосон төсөв 542.4 сая төгрөг байна. Тодотгосон төсөв нь анх баталсанаас 250.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага гэсэн 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 444.3 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс,

41.5 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, урьд оны үлдэгдлээс 56.6 сая төгрөгийн, бүгд 542.4 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 500.8 сая, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 41.5 сая бүгд 542.4 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож гүйцэтгэл 100 хувьтай байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийг зардлын зүйл ангиар авч үзвэл цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардал 343.7 сая, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардал 40.5 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 10.6 сая, хангамж, бараа материалын зардал 22.8 сая, нормативт зардал 0.5 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардал 1.5 сая, томилолт, зочны зардал 5.9 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 10.0 сая, бусад бараа үйлчилгээний зардал 42.4 сая, засгийн газрын шилжүүлэг 41.5 сая, төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал 23.0 сая, бүгд 542.4 сая төгрөг байна.

Нийт төсвийн зарлагын 63.4 хувийг цалингийн зардал, 7.4 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, 2.0 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 1.1 хувийг дотоод томилолтын зардал, 4.2 хувийг хангамж, бараа материалын зардал, 11.9 хувийг урсгал шилжүүлэг, 2.2 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 7.8 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардал эзэлж байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80101-Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	320,768.4	320,768.4	-	100.0
2	80102-Туслах үйл ажиллагааны зардал	144,027.0	144,027.0	-	100.0
3	80815-Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөг	23,030.6	23,030.6	-	100.0
4	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	10,000.0	10,000.0	-	100.0
5	82801-Улсын их баяр наадам	3,000.0	3,000.0	-	100.0
6	83401-ОНХС - Итгэлцүүрээр олгох	41,534.6	41,534.6	-	100.0
	Дүн	**542,360.6**	**542,360.6**	**-**	**100.0**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Аймгийн Статистикийн газраас хагас жилийн тооллогын зардалд 3.8 сая төгрөгийн, ХХҮГ-аас 0.08 сая төгрөгийн, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардалд 0.3 сая төгрөгийн, 0.2 сая төгрөгийн үйл ажиллагааны орлого орж, зориулалтын дагуу зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий ймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 04 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 663.3 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 9.9 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага батлагдсан төсөвт багтаан үйл ажиллагаа явуулсан. Нийт 9 орон тоог илүү ажиллуулж 47.8 сая төгрөгийн, шүүхийн шийдвэрээр нөхөн сонгуулийн зардалд 5.7 сая төгрөгийн үргүй зардал гаргаж, тайлант оны эцэст нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 6.2 сая, хувь хүний орлогын албан татварын 11.9 сая төгрөгийн өр төлбөртэй гарсан зөрчилд албан шаардлага өгөгдлөө.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Ногооннур сумын Засаг даргын тамгын газар нь Шилэн дансны мэдээллээс шалгах программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад хуулийн дагуу мэдээллээ хугацаанд нь 100 хувь бүрэн оруулсан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн төсвийн зарцуулалт нь Төсвийн тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Ногооннур сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 14.8 сая төгрөгийн албан шаардлага өгөгдсөн ба биелэлтийг албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт
4
/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	1	14870.5	1	14870.5	100%
Зөвлөмж					
Нийт дүн	**1**	**14870.5**	**1**	**14870.5**	**100%**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйл гараагүй. Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалж орон нутгийн төсвөөс болон ОНХСангаас авсан санхүүжилтийн зарцуулалтын тооцоог бүрэн шалгах боломжгүй, зөвхөн санхүүгийн тайлан гаргалтыг шалгаж баталгаажууллаа.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитын дүнгээр 71.6 сая төгрөгийн зөрчил илэрч, 71.6 сая төгрөгийн зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөв.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар дараах зөрчилд албан шаардлага өгөв.Үүнд:

1.Нийт 9 орон тоог илүү ажиллуулж 47.8 сая төгрөгийн, шүүхийн шийдвэрээр нөхөн сонгуулийн зардалд 5.7 сая төгрөгийн үргүй зардал гаргаж, тайлант оны эцэст нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 6.2 сая, хувь хүний орлогын албан татварын 11.9 сая төгрөгийн өр төлбөртэй гарсан байна.

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар зөвлөмж хүргүүлээгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн

Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Илүү орон тоо ажиллуулж үргүй зардал гаргасан					1	71625.7		
Дүн								
Нийт дүн					**1**	**71625.7**		